

บทที่ ๒

ความเป็นมาของโรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง

โรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง เป็นโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นตามภารกิจของวัดในพระพุทธศาสนาด้านการศึกษาสงเคราะห์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้วัดและพระภิกษุได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาในรูปโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา อันจะช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐด้านการจัดการศึกษาสงเคราะห์ให้แก่เยาวชนที่ยากจน และพระภิกษุสามเณรให้ได้ศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนประเภทนี้ และเน้นให้โรงเรียนได้พัฒนาการเรียนการสอน และการอบรมจริยธรรมให้แก่นักเรียนเป็นพิเศษกว่าโรงเรียนทั่วไป ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยผดุงส่งเสริมพระพุทธศาสนาให้มีความเจริญมั่นคงถาวรตลอดทั้งเป็นการสร้างความเข้าใจและศรัทธาในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาที่ถูกต้องให้แก่เยาวชนของชาติ เพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาของโรงเรียนประเภทนี้ได้ชัดเจน ในบทนี้จะได้นำเสนอให้เห็นถึงกำเนิด ความจำเป็นในการ จัดตั้ง แนวทางในการดำเนินการ และ พัฒนาการ โรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดงตามลำดับดังนี้

๒.๑ กำเนิดโรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า โรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง เป็นโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นตามภารกิจของวัดในพระพุทธศาสนาด้านการศึกษาสงเคราะห์ ดังนั้นในหัวข้อนี้จึงมีความจำเป็นต้องเล่าถึงการ พัฒนาการเชิงประวัติศาสตร์ ของโรงเรียนประเภทนี้ก่อน ต่อจากนั้นจึงกล่าวถึง กำเนิดโรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง เป็นลำดับต่อไป

๒.๑.๑ พัฒนาการเชิงประวัติศาสตร์ของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา
กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการในสมัยนั้นได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ พัฒนาการเชิงประวัติศาสตร์โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาไว้ว่า มีจุดกำเนิดต่อจากโรงเรียนราษฎร์ของวัด ซึ่งโรงเรียนราษฎร์ของวัดในสมัยนั้นได้ตั้งขึ้นมาโดยระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องโรงเรียนราษฎร์ของวัด พุทธศักราช ๒๔๘๘ เมื่อโรงเรียนราษฎร์ของวัดจัดตั้งขึ้นแล้วก็ได้รับความนิยมจากสังคมเป็นอย่างดี และได้ดำเนินการจัดการศึกษาเจริญก้าวหน้ามากขึ้นโดยลำดับ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นช่วงที่คณะสงฆ์ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของคณะสงฆ์จากโรงเรียนบาลีวิสามนัญศึกษาสำนักเรียนวัด มาเป็นหลักสูตรใหม่ เรียกว่าบาลีศึกษาสามัญศึกษาและปริทัศน์

ศึกษา พร้อมกับให้ยกเลิกระเบียบของคณะสังฆมนตรีว่าด้วยการศึกษาของโรงเรียนบาลีวิสามนัญศึกษาสำนักเรียนวัดเสียว และกำหนดให้พระภิกษุสามเณรเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีที่คณะสงฆ์จัดขึ้นใหม่แทน แต่เหตุการณ์ปรากฏต่อมาว่าทำให้พระภิกษุสามเณรไม่นิยมเรียนหลักสูตรใหม่ที่คณะสงฆ์ปรับปรุงขึ้น ทำให้พระภิกษุและสามเณรที่เคยเรียนในโรงเรียนบาลีวิสามนัญศึกษาสำนักเรียนวัดจำนวนมากได้พากันเข้าชื้อกันเป็นนักเรียนโรงเรียนราษฎร์ของวัด ทำให้การศึกษาของคณะสงฆ์ในช่วงระยะนั้นเกิดความสับสนเป็นอันมาก

ต่อมากรมการศาสนาได้ออกหนังสือที่ ศธ. ๐๔๐๖/๓๐๓๕ ลงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๐๕ เรื่องโรงเรียนราษฎร์ของวัด ถึงเจ้าคณะจังหวัด โดยอ้างถึง มติของมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๕/๒๕๐๕ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๐๕ มติของมหาเถรสมาคม มีมติไม่อนุมัติการจัดตั้งและการโอนโรงเรียนราษฎร์ของวัด จนกว่าจะได้แก้ไขปรับปรุงระเบียบโรงเรียนราษฎร์ของวัด พ.ศ. ๒๕๑๔ ให้เหมาะสมก่อน จากมติของมหาเถรสมาคมนี้มีผลทำให้ไม่มีการอนุมัติการจัดตั้งโรงเรียนราษฎร์ของวัดเพิ่มขึ้นอีก เหตุการณ์นี้ดำเนินมาโดยลำดับ

ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ ศธ ๑๐๐๒/๓๐๔๖๕ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๑๒ ถึงกรมการศาสนา แจ้งว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้กำหนดนโยบายส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้วัดและพระภิกษุได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาอีกครั้ง อันจะช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลด้านการจัดการศึกษาสงเคราะห์ให้แก่เยาวชนที่ยากจน และพระภิกษุสามเณรให้ได้ศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนประเภทนี้ และเน้นให้โรงเรียนได้พัฒนาการเรียนการสอน และการอบรมจริยธรรมให้แก่นักเรียนเป็นพิเศษว่าโรงเรียนทั่วไป ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยผดุงส่งเสริมพระพุทธศาสนาให้มีความเจริญมั่นคงถาวรตลอดทั้งเป็นการสร้างความเข้าใจและศรัทธาในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา ที่ถูกต้องให้แก่เยาวชนของชาติ จึงได้แก้ไขปรับปรุงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องโรงเรียนราษฎร์ของวัด พุทธศักราช ๒๕๑๔ และออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๑๒ พร้อมกับขอให้กรมการศาสนานำเสนอมหาเถรสมาคมให้รับทราบระเบียบตามที่แนบเสนอ ต่อมาเลขาธิการมหาเถรสมาคมจึงได้นำเรื่องนี้เสนอต่อมหาเถรสมาคม ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒/๒๕๑๓ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๑๓ เพื่อรับทราบ ต่อมาจึงได้มีมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๕/๒๕๑๓ เรื่อง การโอนโรงเรียนราษฎร์ของวัดมาเป็นโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา และในวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๒ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนการกุศลของวัดใน

พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๓๒ จึงมีผลทำให้เกิดโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา อย่างถูกต้องตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา^๐

๒.๑.๒ ความเป็นมาของโรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดง

โรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดง ตั้งอยู่ที่วัดพระพุทธบาทเขากระโดง เลขที่ ๑ หมู่ที่ ๑๑ บ้านน้ำซับ ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐ จำนวนเนื้อที่ประมาณ ๕๑

ภาพที่ ๑.๑ แสดงอาคารเรียนโรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดง

ไร่ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑ กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเป็นโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ตามใบอนุญาตเลขที่ บร ๑๐๐๑ / ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

๒.๒ ความจำเป็นในการจัดตั้ง

ก่อนการจัดตั้งโรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องฝ่ายต่าง ๆ ได้ประชุมร่วมกันเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นจากบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ภายหลังจากที่ได้ประชุมแล้ว ในที่สุดก็ทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับความจำเป็นในการจัดตั้งโรงเรียนดังนี้คือ ๑) เพื่อสนองตอบคำ ปราบปรามของ คณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์ ๒) เพื่อสนองตอบภารกิจของวัดในพระพุทธศาสนา ด้านการศึกษา สงเคราะห์ ๓) เพื่อสนองตอบนโยบายรัฐและคณะสงฆ์ด้านการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ ๔) เพื่อผลิตผู้จบมัธยมศึกษาส่งต่อให้มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๕) เพื่อให้เป็นสถานที่ฝึกสอนของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และ ๖) เพื่อให้เป็นสถานที่ศึกษาดูงาน โรงเรียนวิถิพุทธของหน่วยงานทั่วไป ซึ่งความจำเป็นในการจัดตั้งดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

๒.๒.๑ เพื่อสนองตอบคำปราบปรามของคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์

สืบเนื่องจากในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ คณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์ ภายใต้นำของ พระราชปริยัติดิลกการ (วิชัย จิตฺตจาโร) เจ้าคณะจังหวัดบุรีรัมย์ และประธานสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ในสมัยนั้น ได้ดำเนินการขอขยายห้องเรียน หลักสูตรพุทธศาสตร

^๐ กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการปฏิบัติงาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา, (กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๔๑), หน้า ๓-๑๗.

บัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ มาดำเนินการจัดการเรียนการสอน ณ วัดพระพุทธบาทเขากระโดง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีเป้าหมายเพื่อขยายบริการทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ให้กับ พระสังฆาธิการและพระภิกษุสามเณร ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น และเพื่อส่งเสริมการศึกษาของคณะสงฆ์ในระดับท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาให้พระสงฆ์มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาการทางพระพุทธศาสนา และศาสตร์แขนงอื่นๆ ที่นอกเหนือไปจากการศึกษานักธรรม บาลี ที่มีอยู่แล้ว เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในการ พัฒนาสังคม ประเทศชาติ และพระพุทธศาสนาต่อไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย และโดยอนุมัติของสภามหาวิทยาลัย ก็ได้ขยายการศึกษาระดับอุดมศึกษาเข้าสู่จังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นมา ณ วัดพระพุทธบาทเขากระโดง ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยเปิดหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา เป็นสาขาแรก เมื่อได้ดำเนินการขอย้ายห้องเรียน สำเร็จแล้ว พระราชปริยัติดิลกการ (วิชัย จิตจาโร) เจ้าคณะจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ ก็ปรารภกับคณะสงฆ์ว่า “การจะพัฒนาคนให้บรรลุถึงภาวะของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์นั้น จะต้องพัฒนาให้มนุษย์มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านกาย จิตใจ และสติปัญญา” จึงมีแนวคิดที่จะดำเนินการ จัดตั้งโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาขึ้น มา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการ พัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ทางกาย จิตใจ และสติปัญญา มีความรู้ คู่คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคม ได้อย่างมีความสุข ตลอดจนทั้งเป็นการสงเคราะห์กุลบุตร กุลธิดา ที่มีฐานะยากจนหรือด้อยโอกาสทางการศึกษา ให้มีโอกาสเข้ามาศึกษาเล่าเรียนใน โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาแห่งนี้ด้วย และเป็น ช่องทางหนึ่งที่จะทำให้วัดในพระพุทธศาสนาได้มีโอกาสปลูกฝังให้เด็กนักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม รู้หลักธรรมในทางพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น เจ้าคณะจังหวัดบุรีรัมย์ จึง ได้มอบหมายให้พระครูปริยัติภัทรคุณ (เสนอ สิริภทฺโท) รองเจ้าคณะอำเภอนางรอง และผู้อำนวยการโครงการขยายห้องเรียนจังหวัดบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ ในขณะนั้น ร่วมกับพระครูสังฆานุรักษ์ (เทียง ปภังโกโร) เจ้าอาวาสวัดพระพุทธบาทเขากระโดง พร้อมทั้งคณะสงฆ์ คณะกรรมการวัดพระพุทธบาทเขากระโดง และคณาจารย์ จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้องเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์ ให้ประชุมเพื่อวางแผนหาแนวทางในการดำเนินงานร่วม กัน และภายหลังจากที่ได้ประชุมเพื่อวางแผนหาแนวทางในการดำเนินงานร่วม กัน ก็ได้มีมติเห็นชอบให้จัดตั้งโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาประเภทสามัญศึกษาขึ้น โดย ให้ดำเนินการ ขอความเห็นชอบ ในการจัดตั้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามลำดับขั้นต่อไป และต่อมามหาเถรสมาคมในคราวประชุม ครั้งที่ ๑๐ / ๒๕๕๑ ก็ได้ให้ความเห็นชอบ ตามมติที่ ๒๐๗ / ๒๕๕๑ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากมหาเถร

สมาคมแล้ว จึงได้ดำเนินการขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา โดยตั้งกรรมการมาชุดหนึ่งเพื่อดำเนินการขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต ๑ ในขณะนั้น ตามลำดับ โดยมอบหมายให้ พระมหาประเสริฐ สุเมธ (เพชรศรี) เป็นผู้ดำเนินการ จนกระทั่งได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเป็นโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ตามใบอนุญาตเลขที่ บร ๑๐๐๑ / ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยใช้ชื่อว่า โรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดง และให้เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๖ โดยให้เปิดดำเนินการได้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๒ เป็นต้นไป ในปีการศึกษาแรกที่เปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอน มีนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๑๐๗ รูป/คน และมีนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๕๔ รูป/คน รวมทั้งหมด ๒๐๑ รูป/คน โดยมีพระครูสังฆาจารย์ (เที่ยง ปภังโก) เข้าอาวาสวัดพระพุทธบาทเขากระโดง เป็นผู้รับใบอนุญาตและ เป็นประธานคณะกรรมการบริหารโรงเรียน แต่ท่านได้มอบหมายให้ นายบุญเลี้ยง ขจีฟ้า เป็นผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต และมีพระมหาประเสริฐ สุเมธ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน มีครูและบุคลากรทางการศึกษา ในช่วงที่เปิดดำเนินการระยะแรก จำนวน ๑๑ รูป/คน บุคลากรของโรงเรียนต่างก็ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อสนองตอบคำปรารภของคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างเต็มความสามารถตามลำดับตลอดมา

๒.๒.๒ เพื่อสนองตอบภารกิจของวัดในพระพุทธศาสนาด้านการศึกษาสงเคราะห์

วัดในพระพุทธศาสนานั้นมีภารกิจหลักอยู่ ๖ ด้าน คือ ๑) ภารกิจด้านการปกครองวัด ๒) ภารกิจด้านศาสนศึกษา ๓) ภารกิจด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ๔) ภารกิจด้านสาธารณูปการ ๕) ภารกิจด้านการศึกษาสงเคราะห์ และ ๖) ภารกิจด้านสาธารณสงเคราะห์ สำหรับโรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดงนี้ เป็นโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จัดเข้าอยู่ในภารกิจของวัด ในด้านการศึกษาสงเคราะห์ ในปัจจุบันวัดได้จัดการศึกษาในลักษณะนี้อยู่ ที่เห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เช่น ศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ในวัด และโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เป็นต้น ที่ผ่านมาวัดในพระพุทธศาสนาส่วนมากได้เน้นภารกิจด้านศาสนศึกษา และการให้การศึกษาในด้านศาสนศึกษาส่วนใหญ่เป็นการจัดให้กับผู้ศึกษาที่เป็นพระภิกษุและสามเณรเป็นผู้ที่บรรพชาและอุปสมบทอยู่ประจำในวัด ซึ่งในปัจจุบันได้พบว่าภารกิจของวัดในด้านศาสนศึกษาดังกล่าวนี้นี้มีข้อจำกัดอยู่หลายประการ กล่าวคือ เป็นการให้การศึกษาจำกัดเฉพาะนักบวชซึ่งเป็นคนส่วนน้อยของสังคมเท่านั้นและส่วนใหญ่ผู้มีโอกาสศึกษาเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ข้อจำกัดอีกประการหนึ่ง ปัจจุบันคนที่เข้ามาบรรพชาและอุปสมบทเพื่อศึกษามีน้อยลง เนื่องจากมีปัจจัยทางสังคมหลายประการที่ไม่เอื้ออำนวยให้คนเข้ามาบวชเรียนเหมือนที่เคยมีมาแล้วในอดีต ดังนั้นในปัจจุบันจึงทำให้ผู้เข้ามาเรียนในด้านศาสนศึกษามีจำนวนน้อยลงและหานักเรียนยาก นี่ก็คือข้อจำกัดเกี่ยวกับภารกิจของวัดในพระพุทธศาสนาที่กำลังประสบอยู่ แต่สำหรับ

ภารกิจของวัดในด้านการศึกษาสงเคราะห์ มีข้อจำกัดที่น้อยกว่าภารกิจในด้านศาสนศึกษา กล่าวคือ การจัดการศึกษามีได้จำกัดเฉพาะพระภิกษุและสามเณร สามารถขยายการศึกษาให้แต่ละคน ทุกเพศ ทุกอาชีพ ในสังคม มีโอกาสเข้ามาศึกษาในโรงเรียนประเภทนี้ได้อย่างเท่าเทียมกัน ที่สำคัญโรงเรียนประเภทนี้เป็นโรงเรียนการกุศล ดังนั้นผู้ที่เข้ามาเรียนจึงไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเรียนให้กับทางโรงเรียน เป็นการเปิดโอกาสให้กับผู้ที่ด้อยโอกาสในสังคมมีโอกาสเข้ามาเรียนในโรงเรียนประเภทนี้มากขึ้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องฝ่ายต่าง ๆ ได้เห็นถึงความจำเป็นที่จะสนองตอบภารกิจของวัดในพระพุทธศาสนาด้านการศึกษาสงเคราะห์ดังกล่าวมาแล้วจึงต้องตั้งโรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดงขึ้นมาเพื่อให้ทำหน้าที่นี้

๒.๒.๓ เพื่อสนองตอบนโยบายรัฐและคณะสงฆ์ด้านการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ

สืบเนื่องจาก เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ต.ท.ดร. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้ประชุมปฏิบัติการการจัดการศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ท่านได้มีเจตนารมณ์ที่จะนำการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาเข้ามาไว้ในโรงเรียนในรูปแบบที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น จึงได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการจัดโรงเรียนวิถิพุทธขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นต้นต่อมาในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๓/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๗ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า สมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี้ยว อุปเสโน) ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม ประการว่า กระทรวงศึกษาธิการได้มีโครงการโรงเรียนวิถิพุทธ หมายถึงโรงเรียนระบบปกติทั่วไป แต่เน้นการนำหลักธรรมของพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารและการพัฒนาผู้เรียนโดยรวมของสถานศึกษา เน้นกรอบพัฒนาตามหลักไตรสิกขาอย่างบูรณาการ ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาชีวิตโดยผ่านกระบวนการทางวัฒนธรรม แสวงหาปัญญาและมีเมตตาเป็นฐานการดำเนินชีวิต โรงเรียนวิถิพุทธจึงเป็นโรงเรียนที่นำวิถีวัฒนธรรมของชาวไทยส่วนใหญ่แต่เดิมมา ที่มุ่งเน้นให้ผู้ศึกษาเข้าใจชีวิตอย่างแท้จริงและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยอาศัยระบบการศึกษาตามหลักพุทธธรรม ๓ ประการ ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา มาใช้ในการฝึกอบรมให้ครอบคลุมการดำเนินชีวิตทุกด้าน สู่การพัฒนาที่สมบูรณ์ได้ หากเจ้าคณะพระสังฆาธิการให้การสนับสนุนโรงเรียนวิถิพุทธในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านวิชาการ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ และให้ความร่วมมือจัดกิจกรรมของโรงเรียน เป็นต้น ก็จะเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ บ้านเมือง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการดำรงชีวิตโดยส่วนรวมของประชาชน ที่ประชุมมหาเถรสมาคม พิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบ ให้เจ้าคณะพระสังฆาธิการทุกระดับส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนวิถิพุทธ ตามมติที่ ๒๐๗/๒๕๔๗ พร้อมกับให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแจ้งเจ้าคณะใหญ่ เจ้าคณะภาค และรองเจ้าคณะภาคเพื่อทราบแจ้งเจ้าคณะจังหวัดเพื่อแจ้งวัดในเขตปกครองให้การส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนวิถิพุทธ

ดังกล่าวตามความเหมาะสม ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ดร. อติชัย โพธารามิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ ของเจ้าคณะพระสังฆาธิการและผู้รับผิดชอบโรงเรียนวิถีพุทธจากเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง ๑๗๕ เขต ณ หอประชุมพุทธมณฑล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัด นครปฐม จากคำกล่าวรายงานของ นายนิวัตร นาคะเวช ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ต่อ ดร. อติชัย โพธารามิก รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ สรุปได้ว่าขณะนั้นได้มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการแล้ว จำนวน ๑๑,๑๐๐ โรงเรียน และการดำเนินการโรงเรียนวิถีพุทธยังได้รับความเมตตาอนุเคราะห์จากเจ้าคณะพระสังฆาธิการเป็นอย่างดี สำหรับการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ ใน ครั้งนี้ ประกอบด้วยเจ้าคณะพระสังฆาธิการประมาณ ๑๘๐ รูป ผู้รับผิดชอบโรงเรียนวิถีพุทธจาก เขตพื้นที่การศึกษาทั้ง ๑๗๕ เขต นอกจากนี้ยังมีพระนิสิตจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยเข้าร่วมสังเกตการณ์ด้วย และได้รับความร่วมมือ จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม เป็นอย่างดียิ่ง การประชุมครั้งนี้ถือได้ว่าเป็นการผนึกกำลังครั้งสำคัญทั้งของ รัฐบาลและคณะสงฆ์ ที่จะปกป้องคุ้มครองกับเด็กและเยาวชนที่เป็นอนาคตของชาติให้เติบโตขึ้นอย่าง เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานที่จะรักษาพระพุทธศาสนาและเป็นผู้นำที่ดีของประเทศไทยในอนาคตต่อไป

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องฝ่ายต่าง ๆ ได้เห็นถึงความจำเป็นที่จะสนองตอบนโยบายรัฐและคณะสงฆ์ด้าน การดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ ดังกล่าวนั้นแล้วจึงต้องตั้งโรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง ขึ้นมาเพื่อให้ทำหน้าที่นี้

๒.๒.๔ เพื่อผลิตผู้จบมัธยมศึกษาส่งต่อให้มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย ที่ รัชกาลที่ ๕ ได้สถาปนาขึ้นเพื่อเป็นสถานการศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุ สามเณรและคฤหัสถ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๐ และได้เปิดดำเนินการศึกษาเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๓๒ ในช่วงแรกได้เปิดการศึกษาเฉพาะปริยัติธรรมแผนกบาลีเท่านั้น ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๐ ได้ มีประกาศใช้ระเบียบมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย รับภิกษุและสามเณรที่มีเปรียญธรรมตั้งแต่ ๔ ประโยคขึ้นไปเข้าศึกษาเป็นรุ่นแรก จำนวน ๑๕๖ รูป เปิดการศึกษาเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๐ โดยจัดให้เรียนวิชาพื้นฐานก่อน เรียกว่า การศึกษาระดับชั้นอบรมพื้นฐานถึงชั้นเตรียม อุดมศึกษา เป็นเวลา ๔ ปี คือ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๐-๒๔๕๔ ต่อจากนั้นจึงให้เรียนต่อระดับปริญญาตรี

^๐ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, โรงเรียนวิถีพุทธ, หน้า ๑-๓.

ในคณะพุทธศาสตร์ ซึ่งเปิดเป็นคณะแรก รับรับภิกษุและสามเณรที่มีเปรียญธรรมตั้งแต่ ๕ ประโยค
 ขึ้นไปเข้าศึกษา เป็นรุ่นแรก ใน พ.ศ. ๒๔๕๔ จำนวน ๑๖ รูป และสำเร็จการศึกษาใน พ.ศ. ๒๔๕๘
 จำนวน ๖ รูป ซึ่งเป็นพุทธศาสตรบัณฑิตรุ่นแรก และได้เปิดสอนใน คณะครุศาสตร์ คณะ
 มนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ ตามลำดับ ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๒๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
 กรณราชวิทยาลัย ได้จัดตั้ง วิทยาเขตหนองคาย ที่วัดศรีสะเกษ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เป็น
 วิทยาเขตแรก โดยเปิดสอนระดับปริญญาตรีในคณะครุศาสตร์ หลังจากนั้นก็ได้ จัดตั้งวิทยาเขตอื่น
 ๆ ขึ้นอีกในทุกภาคของประเทศไทย ต่อมาสภามหาวิทยาลัย ประกาศใช้ระเบียบมหาจุฬาลงกรณ
 ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ว่าด้วยการบริหาร พ.ศ. ๒๕๓๐ ในวันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ.
 ๒๕๓๐ ให้จัดตั้งวิทยาเขตสุรินทร์ขึ้น ที่วัดศาลาลอย อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ในปัจจุบันได้ย้ายที่
 ทำการออกไปตั้งอยู่ที่ หมู่ ๘ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์^๐ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๓
 พระราชปริยัติดิลกการ (วิชัย จิตฺตจาโร) เจ้าคณะจังหวัดบุรีรัมย์ และประธานสภามหาวิทยาลัยมหา
 จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ในสมัยนั้น ได้ดำเนินการขอขยายห้องเรียน หลักสูตรพุทธ
 ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต
 สุรินทร์ มาดำเนินการจัดการเรียนการสอน ณ วัดพระพุทธบาทเขากระโดง อำเภอเมือง จังหวัด
 บุรีรัมย์ โดยมีเป้าหมายเพื่อขยายบริการทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ให้กับพระสงฆ์สามเณรและ
 พระภิกษุสามเณร ให้กว้างขวาง มากยิ่งขึ้น ในการดำเนินการในเบื้องต้นนั้นได้ประสบกับปัญหา
 หลายประการ หนึ่งในปัญหาเหล่านั้นก็คือ นิสิตที่จะเข้ามาศึกษาในชั้นปีที่ ๑ หาได้ยาก และมี
 จำนวนน้อย เนื่องจากนิสิตที่เข้าศึกษาเกือบทั้งหมดเป็นพระภิกษุและสามเณร ซึ่งในแต่ละปีมีผู้ที่เข้า
 มาบวชเรียนในระบบมหาวิทยาลัยน้อยลง ปัญหานี้ได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องติดต่อกันเป็นเวลาหลายปี
 ปัญหาเหล่านี้ควรจะได้รับการแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไปในอนาคต ประกอบกับในช่วงเวลานั้น
 มหาวิทยาลัย เปิดโอกาสให้คณาจารย์ที่สำเร็จในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าเข้ามา
 ศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยแห่งนี้ได้ด้วย แนวทางการรับนิสิตคณาจารย์เข้ามา
 เรียนในมหาวิทยาลัยนี้ เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่เปิดโอกาสให้หานิสิตเข้ามาเรียนในชั้นปีที่ ๑ ได้ง่าย
 ขึ้น หากได้ตั้งโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาขึ้น เพื่อผลิตผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลาย
 ส่งต่อให้มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในอนาคตน่าจะแก้ไขปัญหาการหา นิสิตที่จะเข้า
 มาศึกษาในชั้นปีที่ ๑ เป็นปัญหาน้อยลง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องฝ่ายต่าง ๆ ได้เห็นถึงความจำเป็น ดังกล่าว
 จึงต้องตั้งโรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดงขึ้นมาเพื่อให้ทำหน้าที่นี้

^๐ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
 ระดับอุดมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๑-๓.

๒.๒.๕ เพื่อให้เป็นสถานที่ฝึกสอนของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ตั้งคณะครุศาสตร์ขึ้นมา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ และได้ผลิตบัณฑิตในสาขาครุศาสตร์ ต่อมาจนถึงปัจจุบัน สำหรับการเรียนการสอนในสาขาวิชานี้มีบางรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้นิสิตจะต้องออกไปสังเกตการสอนในสถานศึกษาและฝึกสอนในสถานศึกษา จึงจะถือว่าได้ศึกษาจบหลักสูตรนี้อย่างสมบูรณ์ ในการออกไปสังเกตการสอนในสถานศึกษาและฝึกสอนในสถานศึกษาของนิสิตที่เป็นพระภิกษุและสามเณรที่ผ่านมานั้นเป็นไปด้วยความยากลำบากอยู่หลายประการ เช่น ด้านยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางไปฝึกสอน หากไม่มียานพาหนะในการเดินทางก็ต้องเสียค่าโดยสารในการเดินทางไปยังสถานศึกษาที่ฝึกสอน ไม่ได้ได้รับความสะดวกเกี่ยวกับการฉันภัตตาหาร หาสถานศึกษาที่ใช้ในการฝึกสอนยาก ไม่ได้ได้รับความสะดวกจากสถานศึกษาที่เข้าไปฝึกสอน เป็นต้น เนื่องจากการออกไปสังเกตการสอนหรือการฝึกสอนในสถานศึกษา นิสิตต้องใช้เวลาเป็น ๑ ภาคการศึกษา หรือไม่ก็ ๑ ปีการศึกษา จึงทำเป็นปัญหาสำหรับนิสิตที่เป็นพระภิกษุและสามเณรอย่างมาก หากมหาวิทยาลัยสามารถหาสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในวัดและอยู่ใกล้กับมหาวิทยาลัยได้ ในอนาคตน่าจะทำให้ปัญหาดังกล่าวนี้น้อยลง ทั้งยังเป็นการให้บริการและอำนวยความสะดวกให้กับนิสิตในสาขาครุศาสตร์ในการออกไปสังเกตการสอนและออกไปฝึกสอนในสถานศึกษาได้มากขึ้นอีกด้วย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องฝ่ายต่าง ๆ ได้เห็นถึงความจำเป็น ดังกล่าวจึงต้องตั้งโรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดงขึ้นมาเพื่อให้ทำหน้าที่นี้

๒.๒.๖ เพื่อให้เป็นสถานที่ศึกษาดูงานโรงเรียนวิธีพุทธของหน่วยงานทั่วไป กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการจัดโรงเรียนวิธีพุทธขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นต้นต่อมา และต่อมา ในที่ประชุมมหาเถรสมาคม ก็ได้พิจารณาลงมติเห็นชอบ ให้เจ้าคณะพระสังฆาธิการทุกระดับส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนวิธีพุทธ ตามมติที่ ๒๐๗/๒๕๔๗ พร้อมกับให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแจ้งเจ้าคณะใหญ่ เจ้าคณะภาค และรองเจ้าคณะภาคเพื่อทราบแจ้งเจ้าคณะจังหวัดเพื่อแจ้งวัดในเขตปกครองให้การส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนวิธีพุทธ ดังกล่าวตามความเหมาะสม ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ดร. อติชัย โพธารามิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนวิธีพุทธ ของเจ้าคณะพระสังฆาธิการและผู้รับผิดชอบโรงเรียนวิธีพุทธจากเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง ๑๗๕ เขต ณ หอประชุมพุทธมณฑล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม และในขณะนั้นได้มีโรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการโรงเรียนวิธีพุทธแล้ว จำนวน ๑๑,๑๐๐ โรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหลายแห่งได้จัดอบรมเพื่อทำความเข้าใจในเรื่องแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิธีพุทธให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัด

ของตนเองอย่างเร่งด่วน ในช่วงนั้นผู้บริหารและคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ก็ได้ถูกรับเชิญให้เป็นวิทยากรเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาด้วย ปัญหาที่พบในช่วงเวลานั้นก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนมากยังขาดความมั่นใจในแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธว่าจะทำให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ได้ กล่าวคือในช่วงเวลานั้นเรายังขาดการทำวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวอย่างของโรงเรียนวิถีพุทธที่ประสบผลสำเร็จไว้เพื่อให้เป็นสถานที่ศึกษาดูงานของหน่วยงานทั่วไป จึงมีการตั้งคำถามกับวิทยากรที่ให้การฝึกอบรมอยู่เสมอว่า โรงเรียนวิถีพุทธมีรูปแบบเป็นอย่างไร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา และศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ ที่กำลังจัดดำเนินการอยู่ในวัดต่าง ๆ ในปัจจุบัน เป็นโรงเรียนวิถีพุทธหรือไม่ การจัดตั้งโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนวิถีพุทธเป็นสิ่งที่ทำได้จริงหรือไม่ ถ้าทำได้จริงมีแนวทางในการดำเนินการอย่างไร และแบบอย่างโรงเรียนวิถีพุทธที่ประสบผลสำเร็จมีหรือไม่ เป็นต้น คำถามเหล่านี้ทำให้ผู้บริหารและคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนหนึ่งที่ถูกเชิญให้เป็นวิทยากรเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาต้องหาคำตอบที่เป็นรูปธรรมให้ได้ จึงได้นำปัญหาดังกล่าวเข้าประชุมเพื่อวางแผนหาแนวทางดำเนินการเพื่อให้ได้คำตอบร่วมกัน ในที่สุดก็ได้แนวทางออกมาในเบื้องต้นดังนี้ คือ มหาวิทยาลัยต้องมีข้อมูลของตัวอย่างโรงเรียนวิถีพุทธที่ประสบผลสำเร็จในระดับต่าง ๆ ไว้สำหรับบริการหน่วยงานทั่วไป และน่าจะมีการจัดตั้งโรงเรียนวิถีพุทธขึ้นมาเพื่อให้เป็นสถานที่ศึกษาดูงานโรงเรียนวิถีพุทธของหน่วยงานทั่วไปด้วย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องฝ่ายต่าง ๆ ได้เห็นถึงความจำเป็น ดังกล่าวจึงได้จัดตั้งโรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดงขึ้นมาเพื่อให้ทำหน้าที่ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

๒.๓ แนวทางการดำเนินการโรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดง

โรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดง ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเป็นโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ แนวทางการดำเนินการของโรงเรียนได้กำหนดไว้ในตราสารของโรงเรียนโดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๒.๓.๑ คำขวัญและสีประจำโรงเรียน

โรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดงมี คำขวัญประจำโรงเรียน ว่า “วิชาการเยี่ยม เปี่ยมคุณธรรม สัมมาปฏิบัติ” มีสีประจำโรงเรียน คือ สีชมพูและสีขาว สำหรับสีชมพู หมายถึง ความรัก ความเมตตาในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข ส่วนสีขาว หมายถึง ความประพฤติดี ปฏิบัติชอบทางกาย วาจา ใจ อันสะอาดบริสุทธิ์ ตามหลักของพระพุทธศาสนา

๒.๓.๒ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง

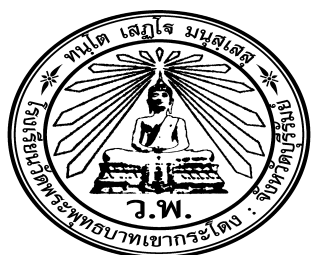
โรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากะโดง จัดการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ ๑) เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชนให้เป็นคนดีของชุมชน สังคมประเทศชาติ ๒) เพื่อส่งเสริมพระพุทธศาสนาในรูปแบบของโรงเรียนการกุศล ให้ดำรงอยู่คู่สังคมไทย ๓) เพื่อสนองงานคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ (วิถีพุทธ) และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ๔) เพื่อจัดการศึกษาในรูปแบบการกุศลตามนโยบายของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ๕) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ได้เรียนรู้ เก่ง ดี มีสุข คู่กับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๒.๓.๓ พระพุทธรูปและตราประจำโรงเรียน

ภาพที่ ๒.๒ แสดงพระพุทธรูปประจำโรงเรียน

พระพุทธรูปประจำโรงเรียน มีพระนามว่า พระสุภัทรวชิตร เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ หรือพระพุทธรูปปางตรัสรู้ เป็นพระพุทธรูปอยู่ในพระอิริยาบถประทับ (นั่ง) ขัดสมาธิ พระหัตถ์ทั้งสองวางหงายซ้อนกันบนพระเพลา (ตัก) พระหัตถ์ขวาทับพระหัตถ์ซ้าย พระชงฆ์ (แข้ง) ขวาทับพระชงฆ์ซ้าย หมายถึง ความตั้งมั่นในศีลสมาธิ และปัญญา อันจะเป็นแนวทางในการมีปัญญารู้แจ้งเห็นจริงในสิ่งที่ประเสริฐที่สุด

ภาพที่ ๒.๓ แสดงตราประจำโรงเรียน

ตราประจำโรงเรียน เป็นรูปพระสุภัทรวชิตร ซึ่งประดิษฐานอยู่บนยอดเขากะโดง อยู่ในวงกลมมีแสงรัศมีเปล่งรัศมีออก ๑๕ แสง หมายถึง อิทธิบาท ๔ องค์แห่งพุทธศต ๕ และการวธา ๖ รวมกันเป็น ๑๕ แสง ซึ่งเป็นหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับการฝึกคนให้เป็นผู้ที่ประเสริฐที่สุด สอดคล้องกับสุภาษิตประจำโรงเรียนที่ปรากฏอยู่ด้านบนว่า ทนต์ เสฏโฐ มนุสเสส แปลว่า บุคคลที่ได้รับการฝึกฝนดีแล้ว เป็นผู้ประเสริฐที่สุด ส่วนด้านล่างเป็นชื่อโรงเรียน

๒.๓.๔ ประเภทของโรงเรียน สุภาษิต และต้นไม้ ประจำโรงเรียน

โรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากะโดง จัดเป็นโรงเรียนประเภทสามัญศึกษา (การกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา) ตามรูปแบบโรงเรียนในระบบ ซึ่งจัดขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ กระทรวงศึกษาธิการ สุภาษิตประจำโรงเรียน ทนต์ เสฏโฐ มนุสเสส แปลว่า บุคคลที่ได้รับการฝึกฝน ดีแล้ว เป็นผู้ประเสริฐที่สุด มีต้นไม้ประจำโรงเรียน คือ ต้นโพธิ์

เป็นต้นไม้สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่พระพุทธองค์ประทับนั่งได้ร่มเงาบำเพ็ญเพียรจนได้บรรลุ สัมมาสัมโพธิญาณ คือ การได้ตรัสรู้ริยสัจ ๔ นั้นเอง

๒.๓.๕ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน

โรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดง มีปรัชญาว่า เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักพระพุทธศาสนา พัฒนาบุคคลให้มีความสมดุลด้านกายภาพ สังคม จิตใจ และปัญญา วิสัยทัศน์ของโรงเรียน คือ ๑) สร้างคนเก่ง คนดี ให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ๒) บริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ๓) บริการสังคมอย่างมีความสุข ๔) บริการวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ และ พันธกิจของโรงเรียน มีอยู่ว่า จัดการศึกษา บริการวิชาการแก่สังคม ทำนุบำรุงศาสนา รักและหวงแหนศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒.๓.๖ หลักสูตรและชั้นเรียนของโรงเรียน

โรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดง ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ของกระทรวงศึกษาธิการ และ ชั้นเรียนที่เปิดสอน คือ ได้เปิดสอนในระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๖ โดยเริ่มดำเนินการ เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ ปีการศึกษา ๒๕๕๒ เป็นต้นไป โดยในปี ๒๕๕๒ รับสมัครเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เท่านั้น และจะเปิดดำเนินการต่อเนื่องไป จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ตามลำดับ

๒.๑.๗ เป้าหมาย นโยบายและกลยุทธ์หลักของโรงเรียน

โรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดงได้กำหนด เป้าหมายในการจัดดำเนินการไว้ดังนี้ คือ ๑) ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่เยาวชนให้เป็นคนดีของชุมชน สังคมประเทศชาติ ๒) ส่งเสริมพระพุทธศาสนาในรูปแบบของโรงเรียนการกุศล ให้ดำรงอยู่คู่สังคมไทย ๓) สนองงานคณะสงฆ์ จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านการจัดการศึกษาแบบบูรณาการวิถีพุทธ และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ๔) จัดการศึกษาในรูปแบบการกุศลตามนโยบายของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา สังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ๕) พัฒนาผู้เรียน ให้เป็นผู้มีคุณลักษณะ คือ เป็นคน เก่ง ดี มีสุข ตามหลักคำสอนของ พระพุทธศาสนาและสามารถนำ หลักคำสอนของพระพุทธศาสนา ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อย่างมีความสุข และ เพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีการพัฒนา ไปสู่เป้าหมายตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดง จึงได้กำหนดนโยบาย เพื่อให้เป็นแนวทางการดำเนินงานไว้ดังต่อไปนี้ ๑) ส่งเสริมนักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย สังคม จิตใจ และปัญญา ๒) ปลูกฝังนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ๓) ปลูกฝังนักเรียนให้เป็นพลเมืองดี มีความเลื่อมใสในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๔) ปลูกฝังนักเรียนให้เป็นผู้ที่มี

ระเบียบวินัย อนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรมไทย ๕) ส่งเสริมความเป็นเลิศด้านวิชาการและการปฏิบัติการ สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ๖) ส่งเสริมนักเรียนให้รู้จักนวัตกรรม ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ๗) ปลุกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนเลื่อมใส ศรัทธาในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และเพื่อให้การดำเนินการให้บรรลุนโยบายและเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนจึงได้กำหนดกลยุทธ์หลักของโรงเรียนไว้ดังนี้ คือ ๑) ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม สร้างจิตสำนึกในความเป็นชาติไทย และดำเนินชีวิตตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้แก่ นักเรียน สามารถอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข ๒) เพิ่มอัตราการเข้าเรียนในทุกระดับ ทั้งเด็กทั่วไป เด็กพิการ ผู้ด้อยโอกาส ลดอัตราการออกกลางคัน และพัฒนารูปแบบการให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่เยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษาในรูปแบบการกุศล ๓) พัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่กำหนด ๔) มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ ตามหลักของไตรสิกขาอย่างต่อเนื่อง ๕) สร้างเสริมศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับให้เป็นมืออาชีพสามารถนำนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และมีทักษะการปฏิบัติงานสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ๖) ยกย่องคุณภาพสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐานการศึกษาชาติ พัฒนาผู้เรียน สมรรถนะครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มตามศักยภาพ ๗) เร่งรัดพัฒนาความพร้อมในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อจัดการเรียนรู้ และบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและสถานศึกษา ๘) สร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อ รองรับภาระงานอย่างมีประสิทธิภาพบนหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา ๙) จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการทำงานให้เป็นแบบอย่างที่ดี เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน

๒.๔ พัฒนาการโรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดง

ตั้งแต่เริ่ม ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเป็น โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นต้นมา โรงเรียนได้จัดดำเนินการเตรียมความพร้อมในหลายด้าน จนทำให้มีพัฒนาการที่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนมากยิ่งขึ้น พัฒนาการด้าน ๆ ของโรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดงในแต่ละด้านจำแนกให้เห็นได้ดังนี้ คือ ๑) พัฒนาการด้านระบบบริหาร ๒) พัฒนาการด้านอาคารและสถานที่ ๓) พัฒนาการด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ๔) ด้านอุปกรณ์การศึกษา ๕) พัฒนาการด้าน สาธารณูปโภคพื้นฐานและสวัสดิการ และ ๖) พัฒนาการด้านบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง แต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

๒.๔.๑ พัฒนาการด้าน

ระบบบริหาร

โรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดงได้จัดให้มีระบบบริหารที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ดังนี้ คือ ๑) มีตราสารประจำโรงเรียน ในตราสารดังกล่าวได้แนวทางในการดำเนินการโรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง ซึ่งประกอบด้วย ประวัติย่อของโรงเรียน นโยบายโรงเรียน คำขวัญ ประจำโรงเรียน วัตถุประสงค์ตราประจำโรงเรียน ปรัชญาโรงเรียน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และหลักสูตรที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่มีจุดเน้นในการพัฒนาโรงเรียนแบบวิถีพุทธ ๒) มีการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและบริหารดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ๓) มีการปลูกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนาสร้างเสริมปัญญาให้เกิดกับบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง ฝ่ายต่าง ๆ ๔) มีแผนร่วมมือกับชุมชนเพื่อ การพัฒนาผู้เรียนและชุมชน ๕) มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงาน ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ๖) มีระบบตรวจสอบ ประเมินผล และเปิดโอกาสให้มีการเสนอแนะอย่างเป็นกัลยาณมิตรเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๒.๔.๒ พัฒนาการด้าน

อาคารและสถานที่

โรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดงได้มีพัฒนาการด้าน อาคารและสถานที่อย่าง เป็นรูปธรรมชัดเจนดังนี้ คือ ๑) สภาพโรงเรียน มีความสะอาด ปลอดภัย สงบ ร่มรื่น เรียบง่าย ใกล้ชิด

ภาพที่ ๒.๔ แสดงอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

ธรรมชาติ มีการปักเสาล้อมรั้ว ลวดตาข่ายตามแนวเขตพื้นที่ของโรงเรียนเพื่อป้องกันบุคคลจากภายนอกที่จะเข้ามาชักนำนักเรียนไปในทางที่เสื่อมเสีย และป้องกันนักเรียนจากภายในมิให้ออกไปนอกบริเวณโรงเรียน ก่อนการได้รับอนุญาตจากทางโรงเรียน เป็นต้น ๒) มีป้ายนิเทศ ป้ายคติธรรม ป้ายคำขวัญ

คุณธรรม ในบริเวณโรงเรียน โรงเรียนได้ติดป้าย พุทธภาษิต คติธรรม และคำขวัญคุณธรรม ไว้ตามผนังภายนอกอาคารเรียน ตามทางบันไดขึ้นในอาคารเรียน และตามผนังภายในอาคารเรียน ทำให้ผู้เดินผ่านบริเวณนั้นสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน ๓) มีการจัดประดิษฐานพระพุทธรูปประจำโรงเรียนหรือห้องเรียน ในภายนอกห้องเรียนได้โรงเรียนได้มีการประดิษฐานพระพุทธรูปไว้ในหอประชุมในอาคารเรียนหนึ่งองค์ พระพุทธรูปในหอประชุมใหญ่ในอาคารเรียนนี้มีไว้สำหรับให้นักเรียนได้กราบไหว้ในเวลาสวดมนต์ทำวัตรเช้าก่อนขึ้นเรียน และมีประดิษฐานพระพุทธรูปไว้ใน

หอประชุมใหญ่นอกอาคารเรียนหนึ่งองค์ พระพุทธรูปในหอประชุมใหญ่นอกอาคารเรียนมีไว้สำหรับให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระก่อนเลิกเรียนกลับบ้านในช่วงเวลาเย็น ๔) ในบริเวณโรงเรียนปราศจากอบายมุข สิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมาทุกชนิด โรงเรียนมีกฎ ระเบียบ ห้ามค้าขาย ห้ามนักเรียนนำสิ่งที่เกี่ยวข้องกับอบายมุข สิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมาทุกชนิดเข้ามาในบริเวณของโรงเรียนอย่างเด็ดขาด ในเรื่องเหล่านี้ทางผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้นโยบายกับครูทุกครูรูป/คน ต้องให้การกวาดขันเป็นกรณีพิเศษ หากมีข้อสงสัยว่าการค้าขายให้กับนักเรียน หรือมีข้อสงสัยว่านักเรียนมีสิ่งเหล่านี้อยู่ให้เข้าไปประจักษ์หรือกำจัดให้หมดสิ้นไปจากบริเวณของโรงเรียนในทันที ปัจจุบันทางโรงเรียนจึงมีปัญหาในเรื่องนี้น้อย เพราะทุกฝ่ายให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

๒.๔.๓ พัฒนาการด้าน สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อและแหล่งการเรียนรู้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนและการพัฒนา ผู้เรียน เป็นอย่างมาก ทางโรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดง ได้เห็นถึงความจำเป็นในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก แต่เนื่องจากโรงเรียนเพิ่งได้เปิดดำเนินการมาได้เพียง ๑ ปี จึงค่อนข้างจะมีข้อจำกัดในด้านนี้ อย่างไรก็ตามเท่าที่สังเกตเห็นได้ในปัจจุบันโรงเรียนได้มีทั้งสื่อออนไลน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อสิ่งพิมพ์ ไว้สำหรับให้บริการแก่นักเรียนอยู่ และเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ใช้สื่อแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์กับผู้เรียนให้ได้มากที่สุด โดยได้ให้นโยบายเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้ ๑) ให้ใช้สื่อที่ส่งเสริมการใฝ่รู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอยู่เสมอ ๒) เชิญปราชญ์ทางพระพุทธศาสนามาร่วมสอนนักเรียน ๓) จัดนำนักเรียนไปเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน ธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม ศาสนสถานในท้องถิ่น ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาสังเกตเห็นว่าโรงเรียนมีพัฒนาการด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ในทางที่ดีขึ้น

๒.๔.๔ พัฒนาการด้าน อุปกรณ์การศึกษา

อุปกรณ์การศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเนื่องจากเป็นสิ่งที่นำมาใช้เพื่อสนับสนุนให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้รับความสะดวกสบายมากขึ้น พัฒนาการด้าน อุปกรณ์การศึกษาของโรงเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดง สังเกตเห็นได้จากสิ่งต่อไปนี้ คือ ๑) อุปกรณ์ในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ กระดาน อุปกรณ์การเขียน ป้ายนิเทศ อุปกรณ์เครื่องมือวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และวิชาอื่นๆ อุปกรณ์ทำความสะอาด ส่วนใหญ่แล้วมีเพียงพอต่อการใช้งาน ๒) อุปกรณ์การเรียน เช่น หนังสือเรียน ปากกา สมุด กระเป๋านักเรียน ส่วนใหญ่แล้วมีเพียงพอต่อการใช้งาน ๓) เครื่องแบบนักเรียน เช่น ชุดนักเรียน รองเท้า ถุงเท้า เข็มขัด เข็มตราโรงเรียน ส่วนใหญ่แล้วมีเพียงพอต่อการใช้งาน ๔) อุปกรณ์สำนักงาน เช่น วัสดุ ครุภัณฑ์ เวชภัณฑ์ อุปกรณ์ทำความสะอาด ส่วนใหญ่แล้วมีเพียงพอต่อการใช้งาน จะเห็นได้ว่าโรงเรียนมีการจัดหาอุปกรณ์การศึกษาให้มีเพียงพอต่อการใช้งานตามพัฒนาการของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีตลอดมา

๒.๔.๕ พัฒนาการด้าน

สาธารณูปโภคพื้นฐานและสวัสดิการ

สาธารณูปโภคพื้นฐาน เป็นสิ่งจำเป็นในสถานศึกษาโรงเรียนจะต้องจัดให้มีอย่างพอเพียงตามความเหมาะสม สำหรับ สวัสดิการ ก็เช่นเดียวกัน โรงเรียนควรจัดให้มีสวัสดิการกับบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตามความเหมาะสมเช่นเดียวกัน จากการสังเกตพบว่าโรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดงได้มีการจัด สาธารณูปโภคพื้นฐานและสวัสดิการ ไว้บริการสำหรับผู้เกี่ยวข้องดังนี้ คือ ๑) ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน ได้จัดสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กจากถนนใหญ่ สายบุรีรัมย์-ประโคนชัย มายังหน้าอาคารเรียนเพื่อให้ผู้ที่มาใช้บริการกับทางโรงเรียนได้รับความสะดวกสบายยิ่งขึ้น ได้จัดสร้างสนามคอนกรีตเสริมเหล็กเต็มสนามหน้าอาคารเรียนเพื่อใช้สำหรับจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน มีน้ำดื่ม มีโรงอาหาร มีห้องสุขา มีห้องพยาบาล มีอุปกรณ์กีฬา มีที่เก็บและทิ้งขยะ เป็นต้น ไว้ให้บริการสำหรับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับฝ่ายต่าง ๆ ๒) ด้านสวัสดิการ ครู นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษามีสวัสดิการตามสิทธิ์ นักเรียนเรียนฟรี มีอุปกรณ์การเรียนให้ มีเครื่องแบบนักเรียนให้ มีประกัน

ภาพที่ ๒.๕ แสดงสาธารณูปโภคพื้นฐานและสวัสดิการของโรงเรียน

อุบัติเหตุ และมีรถรับส่ง นักเรียนไปและกลับโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย เป็นต้น จากการสังเกตเห็นได้ว่า ด้าน สาธารณูปโภคพื้นฐานและสวัสดิการ โรงเรียนได้พยายามจัดดำเนินการให้มีขึ้น และยังได้พัฒนาการให้บริการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นตามลำดับ

๒.๔.๖ พัฒนาการด้านบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง

ด้านบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องในเบื้องต้นทางโรงเรียนได้เน้นถึงพัฒนาการของกลุ่มบุคคลต่อไปนี้เป็น ๑) กลุ่มผู้บริหาร ได้เห็นพัฒนาการทั้ง ๒ ด้าน คือ (๑) ด้านคุณภาพ กลุ่มผู้บริหาร ส่วนใหญ่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้ มีวิถีชีวิตสอดคล้องกับหลักพุทธธรรม เป็นผู้ ลด ละ เลิก อบายมุข และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีพรหมวิหารประจำใจ มีความซื่อสัตย์ จริ่งใจในการทำงาน และมีความเข้าใจถูกต้องในพระรัตนตรัย เป็นผู้นับถือและศรัทธาในพระพุทธศาสนา (๒) ด้านปริมาณ ในปีการศึกษาแรก พ.ศ. ๒๕๕๒ -๒๕๕๔ ได้มีการเปลี่ยนผู้บริหารในตำแหน่ง ผู้อำนวยการ ๒ รูป คือรูปแรก ได้แก่ พระมหาประ เจริฐ สุขเมธ และ รูปที่ ๒ ในปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้แก่ พระครูปริยัติภัทรคุณ (เสนอ สิริภทฺโท) ๒) กลุ่มครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้เห็นพัฒนาการทั้ง ๒ ด้าน คือ (๑) ด้านคุณภาพ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่วนใหญ่ เป็นผู้ มีวิถี

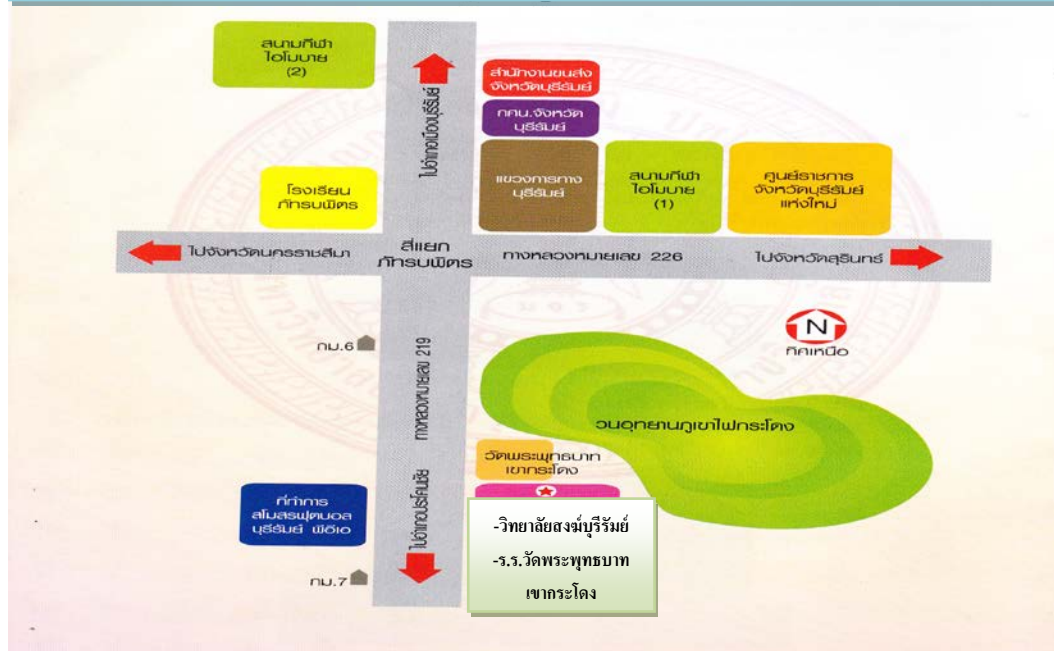
ชีวิตสอดคล้องกับหลักพุทธธรรม ลด ละ เลิก อบายมุข และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีพรหมวิหารประจำใจ เป็นกัลยาณมิตร มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเจริญงอกงามตามหลักไตรสิกขา เข้าใจหลักการพัฒนาผู้เรียนตามหลักไตรสิกขา (๒) ด้านปริมาณ ในปีการศึกษาแรก พ.ศ. ๒๕๕๒ มีครูและบุคลากรทางการศึกษารวมทั้งหมด ๑๑ รูป/คน พ.ศ. ๒๕๕๓ มีครูและบุคลากรทางการศึกษารวมทั้งหมด ๑๕ รูป/คน และต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๕๔ มีครูและบุคลากรทางการศึกษารวมทั้งหมด ๒๓ รูป/คน ๓) กลุ่มผู้เรียน ได้เห็นพัฒนาการทั้ง ๒ ด้าน คือ (๑) ด้านคุณภาพ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทางด้านกาย (กายภาพ) ด้านศีล (สังคม) ด้านจิต (จิต ใจ/อารมณ์) และ ด้านปัญญา อย่างบูรณาการ (๒) ด้านปริมาณ ในปีการศึกษา ๒๕๕๒ มีนักเรียนรวมทั้งหมด ๑๐๘ รูป/คน ปีการศึกษา ๒๕๕๓ มีนักเรียนรวมทั้งหมด ๓๕๔ รูป/คน และต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๕๔ มีนักเรียนรวมทั้งหมด ๖๘๐ รูป/คน ดังนั้น ในช่วงระยะ ๓ ปีแรกที่ โรงเรียนเปิดดำเนินการ ได้มีจำนวนครู บุคลากรทางการศึกษา และ รวมกันในแต่ละปี แสดงให้เห็นดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๑ แสดงจำนวนครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔

พ.ศ.	จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งหมดรูป/คน	จำนวนนักเรียนทั้งหมดรูป/คน
๒๕๕๒	๑๑	๑๐๘
๒๕๕๓	๑๕	๓๕๔
๒๕๕๔	๒๓	๖๘๐

เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ดังนั้นในแต่ละปีการศึกษา ก่อนเปิดภาคเรียนทางโรงเรียนจึงต้องมีการปฐมนิเทศครูและบุคลากรทางการศึกษา ก่อนเปิดการเรียนการสอนเสมอ เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เข้าใจในแนวทางดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นที่ไปในทิศทางเดียวกันในปัจจุบันก็เห็นได้ชัดว่าบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้มีความเข้าใจในแนวทางดำเนินการของโรงเรียนมากยิ่งขึ้น มีความรับผิดชอบ และเอาใจใส่ในหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียนเป็นอย่างดี ถือว่าเป็นผลสำเร็จของพัฒนาการด้านบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง ของโรงเรียนที่สังเกตได้อย่างเป็นรูปธรรมอีกประการหนึ่ง ผู้ที่จะเดินทางไปเยี่ยมชมและติดต่อกับทางสถานศึกษา สามารถเดินทางไปได้ทุกวันที่เปิดทำการ ตั้งแต่วันจันทร์ ถึง วันศุกร์ ในเวลาราชการ ตามแผนที่ให้ไว้ต่อไปนี้

แผนที่เส้นทาง และที่ตั้ง โรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง
จากตัวเมืองบุรีรัมย์ไปทางอำเภอประโคนชัย ทางหลวงหมายเลข ๒๑๕ ระหว่างหลักกิโลเมตรที่ ๖-๗.

ภาพที่ ๒.๖ แสดงแผนที่เส้นทาง และที่ตั้ง โรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง

สรุปจากที่ได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดในบทนี้ทำให้ทราบว่า โรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง นี้เป็นโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นตามภารกิจของวัดในพระพุทธศาสนา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ตั้งอยู่ที่วัดพระพุทธรบาทเขากระโดง เลขที่ ๑ หมู่ที่ ๑๓ บ้านน้ำซับ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐ จำนวนเนื้อที่ประมาณ ๕๑ ไร่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งตามใบอนุญาต เลขที่ บร ๑๐๐๑ / ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ด้านความจำเป็นในการจัดตั้ง โรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดงได้จัดตั้งขึ้นมาเพื่อสนองตอบคำปรารภของคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อสนองตอบภารกิจของวัดในพระพุทธศาสนา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ เพื่อสนองตอบนโยบายรัฐและคณะสงฆ์ด้านการดำเนินงานโรงเรียนวิสุทธิ เพื่อผลิตผู้จบมัธยมศึกษาส่งต่อให้มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อให้เป็นสถานที่ฝึกสอนของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และเพื่อให้เป็นสถานที่ศึกษาดูงานโรงเรียนวิสุทธิของหน่วยงานทั่วไป ด้านแนวทางในการดำเนินการของโรงเรียนได้กำหนดไว้ในตราสารของโรงเรียน ซึ่งเป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้ใน วัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง ประชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ หลักสูตร เป้าหมาย นโยบาย และกลยุทธ์หลักของโรงเรียน ด้านพัฒนาการของโรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง ตั้งแต่ก่อนได้รับอนุญาตให้จัดตั้ง โรงเรียน

ก็ได้จัดดำเนินการเตรียมความพร้อมในหลายด้าน และเมื่อโรงเรียนได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเรียบร้อยแล้วก็ได้ดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนทำให้โรงเรียนมีพัฒนาการที่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งทาง ด้านระบบบริหาร ด้านอาคารและสถานที่ ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ด้านอุปกรณ์การศึกษา ด้าน สาธารณูปโภคพื้นฐานและสวัสดิการ และ ด้านบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง จนถึงปัจจุบันโรงเรียนสามารถสร้างชื่อเสียงและได้รับความไว้วางใจจากชุมชนเป็นอย่างดีเห็นได้จากในแต่ละปีการศึกษาผู้ปกครองได้ส่งลูกหลานให้เข้ามาเรียนกับทางโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น